

*В. М. Мацука,
к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту та фінансів,
Маріупольський державний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0953-8769>*

DOI: 10.32702/2306-6814.2023.12.88

СУЧАСНІ ТРЕНДИ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ

*V. Matsuka,
PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Management and finance, Mariupol State University*

MODERN TRENDS OF FOREIGN INVESTMENT IN UKRAINE

В статті досліджено сучасні тренди іноземного інвестування в Україні. Оцінено динаміку ділового клімату в Україні та виявлено настрої стратегічних іноземних інвесторів за допомогою аналізу Індексу інвестиційної привабливості. Оцінено масштаби капіталу нерезидентів в економіці України. Проаналізовано географічну, галузеву та регіональну структуру іноземного інвестування. Визначено тенденції іноземного інвестування в економіці України. Проаналізовано низку сучасних законодавчих і нормативно-правових актів, для підтримки стратегічних іноземних інвесторів в Україні. Виявлено проблеми надходження іноземних інвестицій. Надано пропозиції щодо покращення ділового клімату та активізації іноземної інвестиційної діяльності в Україні. Визначено пріоритетні напрями сприяння розвитку трендів іноземного інвестування в Україні, за умов воєнних часів: вирішення військового конфлікту; стабілізація політики та економіки; подолання корупції; посилення охорони, в тому числі кібербезпеки та енергетичної безпеки; відновлення інфраструктури; розвиток законодавства; внесок в інновації; інвестиційна реклама; страхування ризиків; розвиток інвестиційної культури.

One of the sources of recovery of Ukraine should be foreign investments. The study of modern foreign investment trends, their support by the state with the help of legislative and regulatory acts will increase the investment attractiveness of Ukraine, stimulate the attraction of strategic foreign investors into the economy, and also contribute to the growth of the competitiveness of the Ukrainian economy. The article examines current trends in foreign investment in Ukraine. The dynamics of the business climate in Ukraine were evaluated and the sentiments of strategic foreign investors were identified using the analysis of the Investment Attractiveness Index. The scale of capital of non-residents in the economy of Ukraine is estimated. The geographical, sectoral and regional structure of foreign investment is analyzed. The trends of foreign investment in the economy of Ukraine have been determined: the decisive withdrawal of foreign investments from the economy; slow recovery of the positive dynamics of foreign capital inflow into the economy; receipt of most foreign investments from EU countries; implementation of public-private partnership; the caution of international investors regarding large-scale investments in industrial production, due to the full-scale military aggression of Russia against Ukraine; activation of foreign investors who are focused on quick return of small capital or intermediary and speculative operations; uneven distribution of foreign capital by industries (agro, IT, pharma, transport, FMCG are more popular) and regions (less safe regions are more

popular) of Ukraine. A number of modern legislative and regulatory acts have been analyzed to support strategic foreign investors in Ukraine. The problems of the inflow of foreign investments into Ukraine have been identified. Proposals were made to improve the business climate and intensify foreign investment activities in Ukraine. The priority directions for promoting the development of foreign investment trends in Ukraine, under the conditions of wartime, have been determined: resolution of the military conflict; stabilization of politics and economy; overcoming corruption; strengthening protection, including cyber security and energy security; infrastructure restoration; development of legislation; contribution to innovation; investment advertising; risk insurance; development of investment culture.

Ключові слова: інвестиції, іноземні інвестиції, прямі іноземні інвестиції, інвестиційний клімат, інвестиційна привабливість, Індекс інвестиційної привабливості.

Key words: investment, foreign investment, direct foreign investment, investment climate, investment attractiveness, investment attractiveness Index.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Шлях до відбудови та розвитку України залежить від тривалості повномасштабної війни, безпеки державних кордонів і відновлення морських шляхів. Коли настане перемога, відновлення економіки України буде величезним викликом. Одним із джерел відновлення України мають стати іноземні інвестиції. Станом на початок 2023 року інвестиційні потреби на відновлення України оцінюють в 750 мільярдів доларів США [16]. Досвід показує, що сам ринковий механізм не може забезпечити комплексне залучення іноземних інвестицій на напрямках, що забезпечують державні інтереси, тому важливим завданням є здійснення ефективного державного регулювання інвестиційних процесів за допомогою оптимального поєднання державних і ринкових важелів. Дослідження сучасних трендів іноземного інвестування, їх підтримка з боку держави за допомогою законодавчих та нормативно-правових актів дозволить підвищити інвестиційну привабливість України, стимулювати залучення в економіку стратегічних іноземних інвесторів, а також сприятиме зростанню конкурентоспроможності економіки України.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питання щодо державного регулювання залучення іноземних інвестицій постійно перебувають у полі зору науковців. Найбільш суттєвий внесок у їх розробку здійснили Є. Брігем, С. Брю, Л. Гітман, Дж. Даннін, Дж.М. Кейнс, В.М. Коссак, К. Макконел, К. Маркс, А. Маршалл, Р. Оуен, М. Портер, Д.Е. Федорчук, С. Фішер, С. Хаймер, У. Шарп, О. Бланк, Б.В. Губський, Д.Г. Лук'яненко, О.М. Мозговий, В.Є. Новицький, А.А. Пересада та інші науковці. Водночас, питання розробки механізмів залучення іноземних інвестицій багатопланові і різноманітні, тому вимагають подальшого вивчення.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою даного дослідження є аналіз особливостей, масштабів, структури залучення іноземних інвестицій в економіку України за умов повномасштабної війни, визначення проблем стратегічних іноземних інвесторів, надання рекомендацій для розробки сучасних механізмів залучення іноземних інвестицій в Україну.

Теоретичну і методологічну основу наукового пошуку складають праці світових і вітчизняних вчених в галузі іноземного інвестування, закони України, статистичні та аналітичні дані, а також методи загальнонаукового пізнання, статистичного та математичного аналізу.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Розглянемо стан інвестиційного клімату в Україні за допомогою аналізу Індексу інвестиційної привабливості.

Індекс інвестиційної привабливості — це дослідження, яке відображає стан бізнес-клімату України за експертними оцінками перших осіб компаній-членів European Business Association [15].

За допомогою цього інтегрального показника Association має змогу оперативно виявляти тенденції розвитку економіки та настрої стратегічних іноземних інвесторів.

Індекс інвестиційної привабливості — це середнє арифметичне оцінок п'яти складових. Відповіді респондентів (топ-менеджерів великих міжнародних та українських компаній) оцінюються за шкалою Лайкерта, яка має 5 градацій, де: 1 — це вкрай негативно, 5 — вкрай позитивно, 3 — нейтрально.

European Business Association досліджує Індекс інвестиційної привабливості України з 2008 року. За весь період вимірювання Індекс ні разу не досяг позитивної зони — вище 4 балів (Рис. 1).

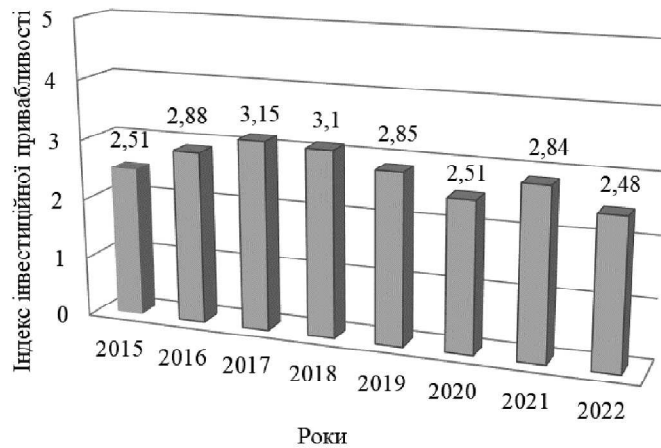

Рис. 1. Індекс інвестиційної привабливості України за 2015–2022 рр.

Джерело: систематизовано, узагальнено та згруповано за даними [2; 3; 4].

■ сприятливий ■ нейтральний ■ скоріше несприятливий ■ вкрай несприятливий

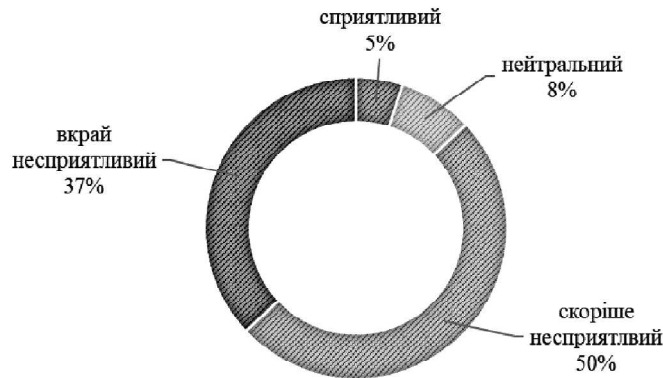

Рис. 2. Інвестиційний клімат України у 2022 році за оцінкою European Business Association

Джерело: систематизовано, узагальнено та згруповано за даними [3].

Дослідження свідчать, що показник Індексу в Україні протягом останніх років відбиває тенденції росту й падіння: з 2015 по 2017 роки — Індекс зріс на 0,64 бали (2015 р. — 2,51 бали, 2017 р. — 3,15 бали); з 2017 по 2020 рік — Індекс упав на 0,61 бали (2020 р. — 2,51 бали). Це обумовлено активною фазою пандемії COVID-19. З 2020 по 2021 рік — Індекс зріс на 0,33 бали (2021 р. — 2,84 бали); з 2021 по 2022 рік — Індекс упав на 0,36 бали (2022 р. — 2,48 бали з 5 можливих). Це обумовлено повномасштабною воєнною агресією Росії проти України.

Таблиця 1. Прямі іноземні інвестиції в Україні за 2015–2022 рр.

Роки	Прямі іноземні інвестиції, млн дол. США	Темп зростання, %
2015	46 009	-
2016	47706	103,7
2017	47765	100,1
2018	46894	98,2
2019	54210	115,6
2020	52091	96,1
2021	65746	126,2
2022	51118	77,7

Джерело: сформовано на основі [6;7;8](дані наведено на кінець року; дані наведено без урахування тимчасово окупованої Російською Федерацією території України).

Оцінка динаміки ділового клімату в Україні у 2022 році дещо пом'якшилась, порівнюючи з попереднім періодом. Хоча 37% топ-менеджерів спостерігають вкрай негативну динаміку, 50% — негативну динаміку, 8% вважають, що інвестиційний клімат суттєво не змінився, а 5% повідомляють про його покращення (Рис. 2).

Протягом наступного півріччя 32% директорів свідчать про подальше погіршення ситуації, а 46% очікують, що інвестиційний клімат суттєво не зміниться. Водночас 22% прогнозують поліпшення ситуації у першому півріччі 2023 року [4].

Не зважаючи на війну, у 2023 році, 99% міжнародних компаній European Business Association планують продовжувати і далі працювати в Україні а 63% будуть інвестувати в економіку України навіть у воєнні часи. При всьому лише 17% визнають, що новим іноземним інвесторам буде вигідно заходити на ринок України.

Топ-менеджери міжнародних компаній у 2023 році планують інвестувати насамперед у власний бізнес та його підтримку — в зарплати, податки, сталий розвиток, діджитал, внутрішні процеси, енергоефективність, логістику. Популярними сферами для залучення іноземних інвестицій є агро, ІТ, фарма, транспорт, FMCG. Виникають нові інвестори, які планують інвестувати в military-тес. Традиційно іноземні інвестори концентрують свої ресурси у високорентабельних бізнесах зі

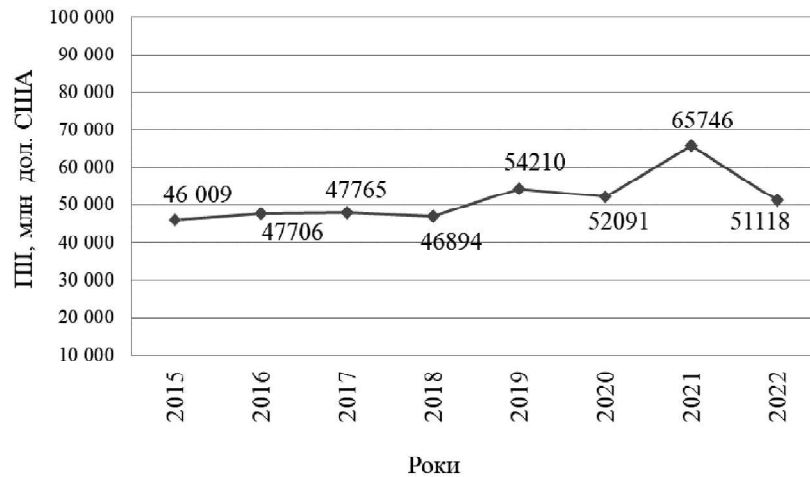

Рис. 3. Обсяги прямих іноземних інвестицій в Україні за 2015–2022 рр.

Джерело: сформовано на основі [6; 7; 8].

швидким оборотом капіталу та у ліквідній нерухомості у відносно безпечних регіонах [14].

Таким чином, визначимо ризики іноземного інвестування в Україні: повномасштабна війна; загроза руйнування активів через ракетні обстріли; небезпека атак на енергосистему, що може залишити об'єкт без електроенергії; нестабільність попиту та нерентабельність великого бізнесу; корупція. Основними перевагами іноземного інвестування в нашу економіку є: висока рентабельність у деяких бізнесах (торгівля, легке виробництво), в які треба інвестувати водночас, коли є попит; умови для входу в бізнес з низькими витратами, бо через інфляцію та військове вторгнення, ціни на будівництво, сировину та зарплати будуть тільки збільшуватися в майбутньому; соціальна відповідальність ведення бізнесу та підтримка економіки саме в Україні; надавання Україні статусу кандидата до вступу в ЄС, скасування квот і мит на експорт.

Несприятливий інвестиційний клімат в Україні негативно впливає на залучення стратегічних іноземних інвесторів в економіку (Табл. 1).

За даними НБУ обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку України (залишків) (інструменти участі в капіталі та боргові інструменти) з 2015 по 2019 роки збільшився з 46009 до 54210 млн дол. США, або на 17,8%. З 2019 по 2020 рік — зменшився на 3,9 % і склав

52091 млн дол. США, з 2020 по 2021 рік — збільшився на 26,2 % і склав 65746 млн дол. США, з 2021 по 2022 рік — знов зменшився на 22,3 % і станом на 01.01.2023 року становив 51118 млн дол. США.

Аналіз динаміки прямих іноземних інвестицій за 2015—2022 рр. свідчить, що найбільший обсяг інвестицій в економіку України було вкладено у 2021 році, а найменший — у 2015 році (Рис. 3).

За період 2015—2022 рр. іноземний капітал взагалі вилучався з української економіки, досягаючи негативних показників. Але на початку 2023 р. вже спостерігається поступове відновлення позитивної динаміки залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України. За даними платіжного балансу, опублікованого на сайті Національного банку, чистий приплив ПІІ в Україну у 2022 році оцінено в 587 млн дол. США [7].

Іноземні інвестиції спрямовані у розвинені галузі економіки. Станом на 01.01.2022 вагомі обсяги прямих іноземних інвестицій (залишків) спрямовані до промислових підприємств (установ, організацій) — 43,7 %; оптових та роздрібних торгових та ремонтних підприємств — 15,5 %.

Географічна структура іноземного інвестування в Україні залишається досить стабільною (Рис. 4).

В десятку найбільших країн-інвесторів, на які припадає близько 75% загального обсягу іноземних інвес-

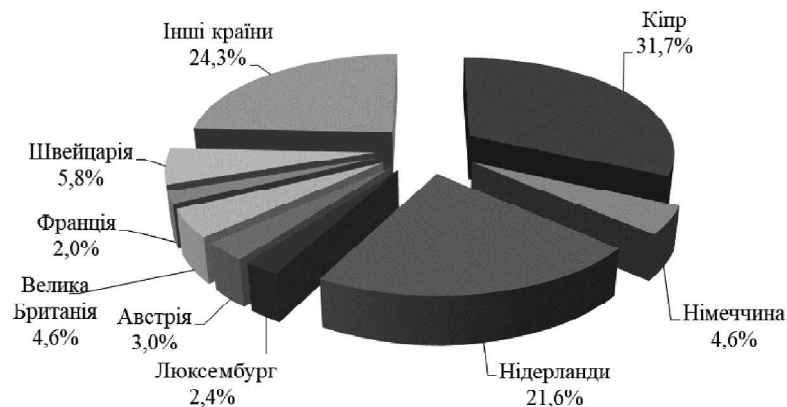

Рис. 4. Географічна структура ПІІ в економіку України станом на 01.01.2022 р.

Джерело: сформовано на основі [7].

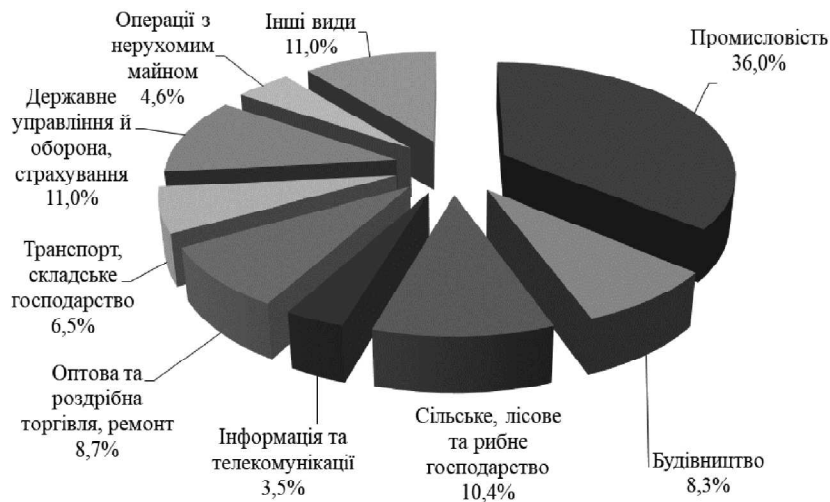

Рис. 5. Структура ПІІ в Україні за видами економічної діяльності станом на 01.01.2022 р.

Джерело: сформовано на основі [7].

тицій, входять: Кіпр -31,7%, Нідерланди -21,6%, Швейцарія — 5,8%, Сполучене Королівство — 4,6%, Німеччина — 4,6%, Австрія — 3,0%, Люксембург — 2,4%, Франція — 2,0%.

Слід наголосити, що Кіпр залишається важливою офшорною зоною, з якої, надходить капітал, вивезений із України раніш.

Значний приріст іноземного капіталу в Україні на початку 2022 року спостерігався на підприємствах промисловості — 36%, будівництва — 8,3%, сільського, лісового та рибного господарство — 10,4%, інформації та телекомунікації — 3,5%, торгівлі (оптової, роздрібною); ремонту автотранспорту — 8,7%, транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності — 6,5%, державного управління й оборона; обов'язкового соціального страхування — 11,0%, та операції з нерухомістю — 4,6 % (Рис. 5).

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій, як і раніше, виступають власні кошти підприємств та установ. Відсоток кредитів банків та інших позик, відсоток коштів іноземних інвесторів, відсоток коштів населення у фінансуванні інвестицій є не значним.

Важливо зазначити, що в Україні прийнято низку сучасних законодавчих і нормативно-правових актів, для підтримки стратегічних іноземних інвесторів (Табл. 2).

За результатами аналізу можна відзначити формування певних трендів іноземного інвестування в Україні [5, с. 22]:

- визначальне вилучення іноземних інвестицій з економіки;
- повільне відновлення позитивної динаміки надходження іноземного капіталу в економіку;
- надходження більшості іноземних інвестицій із країн ЄС;
- впровадження державно-приватного партнерства;
- обережність міжнародних інвесторів щодо масштабних інвестицій у промислове виробництво, що обумовлено повномасштабною воєнною агресією Росії проти України;
- активізація іноземних інвесторів, які орієнтовані на швидку віддачу невеликого капіталу або посередницькі та спекулятивні операції;

— нерівномірність розподілу іноземного капіталу за галузями (більш популярними є агро, ІТ, фарма, транспорт, FMCG) та регіонами (більш популярними є менш безпечні регіони) України.

Проведене дослідження дозволило визначити тренди іноземних інвесторів у перспективі. Тренди мирних і воєнних часів відрізняються. Можна чекати на бум розвитку в таких сферах: енергетична, military-tech, кібербезпека, будівництво, рітейл, інфраструктура, охорона здоров'я.

В умовах війни оборонні технології є пріоритетом посилення обороноздатності України. Україна має запроваджувати власні розробки military-tech. Розвиток military-tech-ринку залежить як від розробок у сферах штучного інтелекту, робототехніки, дронів, хмарних обчислень та кібербезпеки, так і від залучення інвестицій, які сприяють налагодженню промислового виробництва.

Щодо енергетичних проєктів, то це технології, які забезпечують надходження енергії з альтернативних джерел.

Коли Україна переможе у війні, можна очікувати бум в таких сферах: будівництво, інфраструктура та охорона здоров'я, рітейл [1].

Однак в умовах воєнних часів, на нашу думку, пріоритетними напрямками сприяння розвитку трендів іноземного інвестування в Україні є: вирішення військового конфлікту; стабілізація політики та економіки; подолання корупції; посилення охорони, в тому числі кібербезпеки та енергетичної безпеки; відновлення інфраструктури; розвиток законодавства; внесок в інновації; інвестиційна реклама; страхування ризиків; розвиток інвестиційної культури.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Наразі найважливішим для України є об'єднання всіх її зусиль для перемоги та відновлення економіки після війни. Україна має бути відкритою для міжнародного бізнесу, так як іноземний капітал та інновації сприяють відновленню економіки країни (буму роз-

Таблиця 2. Сучасні законодавчі та нормативно-правові акти, що стимулюють іноземне інвестування в Україні

Законодавчий і нормативно-правовий акт	Характеристика
1. Закон України «Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні» від 17.12.2020 № 1116-IX [11]	Закон прийнято для підтримки великих інвестиційних проєктів. Даний закон сприяє стимулюванню залучення в Україну стратегічних іноземних інвесторів, підвищенню інвестиційної привабливості економіки України, створенню нових робочих місць, а також зростанню конкурентоспроможності. Закон підтримує українських та іноземних інвесторів, які втілюють проєкти з розміром інвестицій від 20-ти млн євро, у різних сферах переробна промисловість, видобування корисних копалин, транспорт, поведінка з відходами, поштова та кур'єрська діяльність, складське господарство, логістика, освіта, мистецтво, культура, туризм, охорона здоров'я, спорт, курортно-рекреаційна сфера, наукова та науково-технічна діяльність. При цьому іноземний інвестор повинен створити не менш ніж 80-т нових робочих місць із середньою зарплатою працівників, розмір якої перевищує розмір зарплати не менш ніж на 15% за певною діяльністю у регіоні, де реалізується проєкт. Іноземні інвестори отримують державну підтримку та відповідні стимули: податкові та митні пільги, забезпечення для реалізації інвестиційного проєкту, об'єктами суміжної інфраструктури. Обсяг державної підтримки не перевищує 30% від інвестицій за проєктом.
2. Закон України «Про індустріальні парки» від 21.06.2012 № 5018-VI [12]	Цей Закон для підтримки залучення іноземних інвестицій в індустріальні парки – потенційні промислові майданчики для релокації іноземних компаній. Даний закон визначає порядок, умови створення, функціонування і ліквідації індустріальних парків в Україні для забезпечення сталого розвитку економіки та підвищення конкурентоспроможності територій.
3. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для залучення масштабних інвестицій у промислове виробництво» від 21.06.2022 № 2330-IX [9]	Закон передбачає зміни у Податковому кодексі України. Він запроваджує: звільнення від податку на додану вартість діяльності з ввозу на митну територію України імпорту нового обладнання, яке придбається учасниками індустріальних парків, для власного користування у відповідних сферах (переробна промисловість, науково-дослідна діяльність в межах парку; звільнення від сплати податку на прибуток впродовж 10-ти років; встановлення права органами місцевого самоврядування пільгових ставок податку на нерухоме майно і оплати за землю.
4. Закон України «Про внесення зміни до статті 287 Митного кодексу України щодо створення сприятливих умов для діяльності індустріальних парків в Україні» від 21.06.2022 № 2331-IX [10]	Цей Закон передбачає зміни у Митному Кодексі. Він запроваджує звільнення від мита нового обладнання, яке придбається учасниками індустріальних парків, для власного користування у відповідних сферах (переробна промисловість, науково-дослідна діяльність в межах парку.
5. Постанова Верховної Ради України «Про прийняття за основу проєкту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій з використанням механізму державно-приватного партнерства для пришвидшення відновлення зруйнованих війною об'єктів та будівництва нових об'єктів, пов'язаних з післявоєнною перебудовою економіки України» від 06.10.2022 №2648-IX [13]	Постанова забезпечує ефективне залучення іноземних інвестицій в Україну, для відновлення зруйнованої під час війни інфраструктури через вдосконалення механізму державно-приватного партнерства. Державно-приватне партнерство – один із інструментів залучення інвестицій у державний сектор економіки, який сприяє активізації відносин між державою та бізнес-структурами. Найпоширена форма такого партнерства – концесія.

Джерело: систематизовано, узагальнено та згруповано за даними [9; 10; 11; 12; 13].

виту в енергетиці, military-tes, кібербезпеці, будівництві, рітейлі, інфраструктурі, охороні здоров'я та ін.), зниженню рівня безробіття, впровадженню нових ресурсозберігаючих технологій, підвищення конкурентоспроможності галузей та територій. Для залучення в економіку України іноземних інвесторів розроблено унікальну електронну платформу Advantage Ukraine, на якій зібрано більш ніж п'ятсот інвестиційних проєктів та мільйон можливостей у різних сферах економіки.

Література:

1. Де шукати інвестиції та що буде у тренді в інвесторів у 2023 році. InVenture Інвестиційний портал. URL: <http://surl.li/hudzg> (дата звернення: 07.06.2023).
2. ЄБА: Індекс інвестиційної привабливості України знову впав (опитування). Мінфін. URL: <http://surl.li/hudss/> (дата звернення: 07.06.2023).
3. Інвестиційна привабливість України відновилася до "ковідного" значення — ЕВА. FORBES. URL: <http://surl.li/hudue> (дата звернення: 07.06.2023).

4. Індекс інвестиційної привабливості України відновлюється. LIGA ZAKON. URL: <http://surl.li/hudtq> (дата звернення: 07.06.2023).

5. Мацука В.М. Інвестиційна діяльність України в глобальному середовищі. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2020. Том 31 (70). № 6. С. 19—24. URL: <http://surl.li/hudzr> (дата звернення: 07.06.2023).

6. Міжнародна інвестиційна позиція. Прямі інвестиції. Національний банк України. URL: <http://surl.li/hudvh> (дата звернення: 07.06.2023).

7. Міністерство економіки України. Стан інвестиційної діяльності в Україні. Інформаційно-аналітичні матеріали щодо інвестиційного клімату в Україні. 2023. URL: <http://surl.li/hudvv> (дата звернення: 07.06.2023).

8. Офіційний сайт державної служби статистики України. URL: <http://surl.li/cxest> (дата звернення: 07.06.2023).

9. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для залучення масштабних інвестицій у промислове виробництво: Закон України від 21.06.2022 № 2330-IX. Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/hudxq> (дата звернення: 07.06.2023).

10. Про внесення зміни до статті 287 Митного кодексу України щодо створення сприятливих умов для діяльності індустриальних парків в Україні: Закон України від 21.06.2022 № 2331-IX. Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/hudyg> (дата звернення: 07.06.2023).

11. Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні: Закон України від 17.12.2020 № 1116-IX. Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/aqxum> (дата звернення: 07.06.2023).

12. Про індустриальні парки: Закон України від 21.06.2012 № 5018-VI. Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/btзах> (дата звернення: 07.06.2023).

13. Про прийняття за основу проєкту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій з використанням механізму державно-приватного партнерства для пришвидшення відновлення зруйнованих війною об'єктів та будівництва нових об'єктів, пов'язаних з післявоєнною перебудовою економіки України: Постанова Верховної Ради України від 06.10.2022 № 2648-IX. Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/hudyw> (дата звернення: 07.06.2023).

14. Рекомендації для інвестора у 2023 році: чи варто інвестувати в нерухомість в Україні. Дія. Бізнес. URL: <http://surl.li/huduw> (дата звернення: 07.06.2023).

15. Українська Міжнародна Ділова Рада. UIBC. URL: <http://surl.li/hudsh> (дата звернення: 07.06.2023).

16. Чи слід очікувати інвестиції в Україну під час війни. Світові новини інвестицій. InVenture: сайт про інвестиції в Україні. URL: <http://surl.li/hudrr> (дата звернення: 07.06.2023).

References:

1. InVenture Investment Portal (2023), "Where to look for investments and what will be in trend among investors in 2023", available at: <http://surl.li/hudzg> (Accessed 7 June 2023).

2. Ministry of Finance (2021), "EBA: Ukraine's investment attractiveness index fell again (survey)", available at: <http://surl.li/hudss/> (Accessed 7 June 2023).

3. FORBES (2022), "Ukraine's investment attractiveness has returned to its 'covid' value — EBA", available at: <http://surl.li/hudue> (Accessed 7 June 2023).

4. LIGA ZAKON (2022), "The investment attractiveness index of Ukraine is being restored", available at: <http://surl.li/hudtq> (Accessed 7 June 2023).

5. Matsuka V.M. (2020), "Ukrainian investment activity in a global environment", Vcheni zapysky Tavrijs'koho natsional'noho universytetu imeni V.I. Vernads'koho. Seriya: Ekonomika i upravlinnia, [Online], vol 31 (70), N 6, pp. 19—24., available at: <http://surl.li/hudzr> (Accessed 7 June 2023).

6. National Bank of Ukraine (2023), "International investment position. Direct investment", available at: <http://surl.li/hudvh> (Accessed 7 June 2023).

7. Ministry of Economy of Ukraine (2023), "State of investment activity in Ukraine. Informational and analytical materials on the investment climate in Ukraine", available at: <http://surl.li/hudvv> (Accessed 7 June 2023).

8. Official website of the State Statistics Service of Ukraine (2023), available at: <http://surl.li/cxest> (Accessed 7 June 2023).

9. The Verkhovna Rada of Ukraine (2022), The Law of Ukraine "On amendments to the Tax Code of Ukraine regarding the creation of favorable conditions for attracting large-scale investments in industrial production", available at: <http://surl.li/hudxq> (Accessed 7 June 2023).

10. The Verkhovna Rada of Ukraine (2022), The Law of Ukraine "On amending Article 287 of the Customs Code of Ukraine regarding the creation of favorable conditions for the activity of industrial parks in Ukraine", available at: <http://surl.li/hudyg> (Accessed 7 June 2023).

11. The Verkhovna Rada of Ukraine (2020), The Law of Ukraine "On state support of investment projects with significant investments in Ukraine", available at: <http://surl.li/aqxum> (Accessed 7 June 2023).

12. The Verkhovna Rada of Ukraine (2012), The Law of Ukraine "On industrial parks", available at: <http://surl.li/btзах> (Accessed 7 June 2023).

13. The Verkhovna Rada of Ukraine (2022), Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine "On the adoption as a basis of the project of the Law of Ukraine on Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on Improving the Mechanism for Attracting Private Investments Using the Public-Private Partnership Mechanism to Accelerate the Restoration of War-Destroyed Objects and the Construction of New Objects Related to the Post-War restructuring of the economy of Ukraine", available at: <http://surl.li/hudyw> (Accessed 7 June 2023).

14. Action. Business (2023), "Recommendations for investors in 2023: should you invest in real estate in Ukraine", available at: <http://surl.li/huduw> (Accessed 7 June 2023).

15. UIBC. Ukrainian International Business Council (2023), available at: <http://surl.li/hudsh> (Accessed 7 June 2023).

16. InVenture Investment Portal (2023), "Should we expect investment in Ukraine during the war. World investment news", available at: <http://surl.li/hudrr> (Accessed 7 June 2023).

Стаття надійшла до редакції 12.06.2023 р.